

Het heiligenboek

Florianus. De waterheilige *Tom Zwaenepoel*

Zoals alle martelaren uit de kerkgeschiedenis was Florianus een moedig christen die zich vol overtuiging en enthousiasme inzette voor Christus, zijn geloof en zijn volgelingen. Hij schaamde zich niet om uit te komen voor zijn geloof. Hij was niet uit op het buitengewone. Hij wilde slechts het gewone, het alledaagse buitengewoon goed en betrouwbaar uitoefenen. Hij gaf gehoor aan de prachtige passage uit het Lucasevangelie: „Vrees niet, kleine kudde, want jullie Vader heeft jullie het koninkrijk willen schenken. Verkoop je bezittingen en geef aalmoezen. Maak voor jezelf een geldbuidel die niet verslijt, een schat in de hemel die niet opdraakt, waar een dief niet bij kan en die door geen mot kan worden aangereken. Waar jullie schat is, daar zal ook jullie hart zijn. Sta klaar, doe je gordel om en houd de lampen brandend, en wees als knechten die hun heer opwachten wanneer hij terugkeert van een bruiloft, zodat ze direct voor hem opendoen wanneer hij aanklopt” (12, 32-36).

Volgens een passio uit de achttiende eeuw wordt Florianus geboren in Zeiselmauer bij Wenen. Hij leeft in Lauriacum (Lorch) in Opper-Oostenrijk, wordt gedoopt en christelijk opgevoed. Aanvankelijk is hij officier in het

Romeinse leger, later hoofd van de kanselarij van de Romeinse stadhouder in Lauriacum. Tijdens de christenvervolging ten tijde van keizer Diocletianus probeert hij christenen vrij te kopen. Zijn weigering om heidense goden te aanbidden, leidt in 304 tot zijn arrestatie. Florianus doorstaat elke marteling, ook als zijn schouderbladen met scherp ijzer worden gebroken. Vervolgens wordt hij tot de vuurdood veroordeeld, maar de vlammen deren hem niet. Uiteindelijk wordt hij met een molensteen om de hals in de Enns gegooid. Hij sterft op dezelfde dag als zijn veertig medebroeders in de kerkers, de martelaren van Lorch.

In de schilderkunst wordt Florianus van Lorch vaak afgebeeld als soldaat met vaandel en lans, met een emmer water of een molensteen om de hals. Hij geldt als patroonheilige van de bierbrouwers, de brandweelieden, de schoorsteenvegers en de smeden. Het patronaatschap van Florianus kent een interessante historische evolutie. In de middeleeuwen geldt hij als patroon voor een ‘goede’ dood. In die hoedanigheid kan hij tijdens de laatste levensuren de ‘vlammen’ van de laster en het slechte geweten blussen en de ziel troost verlenen. Sinds de vijftiende

eeuw wordt hij aangeroepen bij vuur- en watergevaar. De angst voor het onberekenbare geweld en de verwoestende gevolgen van die natuurelementen zit diep in ons. Ze zijn uitdrukking van de onmacht van de mens. Florianus geldt als ‘waterheilige’ omdat hij in de rivier de Enns is gestorven. Vanaf de vijftiende eeuw wordt verteld dat hij in zijn jeugd een brandend huis door een gebed of een brandende stad met één emmer water heeft geblust. Een legende uit de negende eeuw beschrijft hoe een vrouw zijn lijk met twee trekdieren wegbrengt. Als de ossen onder de sterke zon uitgeput raken, smeekt ze God om hulp. Plotseling ontspringt er een waterbron. De dieren drinken en zetten gesterkt hun tocht naar de begraafplaats voort. Tot op vandaag lessen pelgrims hun dorst aan de Floriansfontein. Volgens een andere legende spoelt Florianus’ lichaam aan op een rots. Een adelaar bewaakt het lichaam tot de vrome Valeria het op haar landgoed begraaft.

In Oostenrijk en in het gebied van de Habsburgers indertijd heeft de verering van Florianus niet alleen een volkse traditie, maar ook een politieke functie. Daar geldt hij als beschermheilige tegen aanstormend gevaar, in het bijzonder de vijanden uit

Turkije en het Oosten. Vandaag duikt zijn naam ook op in een mentaliteit die vooral in de politiek en de economie zijn weg vindt: de houding om problemen niet op te lossen, maar door te schuiven naar anderen. Populair is een spreuk die vermoedelijk afkomstig is van een ironisch bedoelde votieftafel en het principe scherpzinnig uitlegt: „Heilige Florianus, spaar mijn huis, steek andere huizen aan!” Dit baatzuchtige denken staat in fel contrast met de mentaliteit van een man die door zijn consequente geloofsovertuiging en zijn naastenliefde resoluut koos voor de gemeenschap.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

1 september, 9 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). Eerst een streepje Close-up, actualiteit op het snijpunt van samenleving en spiritualiteit. Vervolgens twee langere bijdragen, te beginnen met een verslag van de *Wereldjongerendagen in Brazilië*. Braambos borstelt een overzicht van wat er allemaal te beleven viel en volgt enkele van de 150 Vlaamse jongeren die erbij waren. Tot slot *Mensen uit het Zuiden*. „God houdt van de mens die rechtop staat”, stelt François Letocart van Entraide et Fraternité, de Franstalige tegenhanger van Broederlijk Delen. In het binnenland van Vietnam wordt het twee jeugdige reporters snel duidelijk hoezeer leven overleven blijft. Het zorgen voor voedselzekerheid is er dan ook prioriteit nummer één. In Peru begeven ze zich in de buurt van Lima. Bouwvallige woningen prijken op de heuvels. Alles wordt er in het werk gesteld om de toegankelijkheid te verbeteren en te zorgen voor stromend water en elektriciteit.

De vrome kudde

Duinen *Ingezonden door Maurice Roelens*

Jan en Mark wandelen in de duinen en stoten op drie handgranaten, restanten uit de Tweede Wereldoorlog. Ze bellen meteen de politie en melden dat ze granaten vonden in de duinen. Ze krijgen te horen dat ze de tuigen maar op het bureau moeten komen afgeven. Zo gezegd, zo gedaan. Maar onderweg maakt Mark zich zorgen:

– Wat als er nu een handgranaat ontploft?

Waarop Jan de schouders ophaalt en zegt:

– Dan zeggen we toch gewoon dat we er maar twee vonden.

Houtworm *Ingezonden door José De Ruiter*

Moeder houtworm tot haar kleintjes:

– Als jullie braaf zijn, krijgen jullie zondag een stukje triplex!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

babysit driftig	grond- soort giftig dier	boerderij- dieren geheel gelijk	lidwoord wereld- bol	paradijs Antwerpse gemeente
hond tover- kunst				Ierland op internet verwijderd- heid
seleen		edel onheils- godin	bak- plaats	begin
offer- broodje	smal stuk hout Europese hoofdstad		bijwoord liefdes- god	regel- maat
werp- wapen sprookjes- figuur		vaatwerk	jaar- telling inhouds- maat	voorzetsel dokter
gewicht		slijtage		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **PASPOORT**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---